

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρὸ ἐξατὸν ἔτων	ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
Τὰ ἐν Ναυπλίῳ (1825—1834) . . .	Ν. ΛΑΣΚΑΡΗ
Ἡ Ζωὴ εἰς τὸν 19. Αἰῶνα, ὁ ποιη- τὴς Στεφ. Σαχλίτζης	Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ
Τὸ Σάββατο τοῦ χοροῦ GIACO- MO LEOPARDI	ΣΠ. Μ. ΑΝΝΙΝΟΥ Μ. ΠΑΓΚΟΥ
Ἀνάμνησις	Χ. ΚΑΡΑΒΙΑ
Γεώργιος Σχολιάριος (ἱστορικά ση- μειώματα)	ΚΗΦΙΣΙΩΤΟΥ Δ.
Γ. Ἀναστασόπουλος (πολιτικαὶ φρ- σιγωγομίαι)	ΑΝΤΡΕΑ ΛΟΪΖΟΥ Π. ΟΙΣΤΡΗΛΑΤΟΥ
Μιά ζωή	FRANCIS JAMMES
Σὰν ἔφρευες	ΣΠ. Μ. ΑΝΝΙΝΟΥ
Τὸ γόφισμα τῆς τέχνης	Φ. ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐλεγεία	ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΨΑΜΠΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜΠΟΛΗ
INGUENTUM	
A UNE GRANDE COCOTTE	
Δελιὸν	
Φθινοπωρινοὶ περίπατοι	
Νεοελληνικὴ Φιλολογία — Θέατρο — Δημοσιεύσεις.	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

<p>ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ</p>	<p>ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ</p>	<p>Πάν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.</p>
<p><i>Διεύθυνσις:</i> Δίδα ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὁδὸς Μενάνδρου 83 Ἀθήνας</p> <p><i>Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις:</i> ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΑΘΗΝΑΣ</p>	<p>Διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν . . Δρχ. 20 Διὰ τὰ Δημοσ. Γραφεῖα » 40 Διὰ τὴν Ἀμερικὴν . . Δολλ. 4 Δι' Ἀγγλίαν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον Σελλ. 15</p> <p>ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΔΡΧ. 30</p>	<p>Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ τῆς 1ης ἐκάστου μηνός.</p> <p>ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 1.50</p>

ΠΡΟ ΕΚΑΤΟΝ ΕΤΩΝ

Τὸν προσεχῆ μῆνα ἡ ἐλευθέρα πατρις θὰ ἐορτάσῃ εἰς τὴν ἐλευθέραν Χίον τὴν ἑκατοστὴν ἐπέτειον τοῦ ὑπερόχου γεγονότος τὸ ὅποιον ἐχάραξεν ὁ Κανάρης μὲ τὴν φλόγα τοῦ δαυλοῦ του. Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ὁ ἀτρόμητος ψαριανὸς ἐπελθὼν κατὰ τοῦ Τουρκικοῦ Στόλου ἀνετίναξεν εἰς τὸν ἀέρα τὴν Τουρκικὴν Ναυαρχίδα καὶ διεκήρυξεν εἰς τὸν κόσμον τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ζωτικότηρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Αἱ φλόγες τοῦ πυρπολητοῦ ἐφώτισαν πελάγη ἑλληνικά, ἔφερον τὴν ἀντανάκλασιν των μέχρι τῆς Ἀσιατικῆς γῆς ἀλλὰ δὲν εἶχον τὴν δύναμιν νὰ στήσουν ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν θρόνον τῆς Ἑλευθερίας. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐν τούτοις συνεκλόνησε βαθύτατα τοὺς Λαοὺς τῆς γῆς καὶ ἡ ἀπήχησις του ἦσαν τὰ πρῶτα θεμέλια τῆς μελλοντικῆς Αναστάσεως τοῦ Γένους συντελουμένης πλέον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

Ἡ Μοῖρα ὅμως τῆς Ἑλλάδος πάντοτε παλινστροφος δημιουργεῖ τὰς ἱστορικὰς ἐθνικὰς περιπετείας τῆς πατρίδος καὶ σήμερον καλούμεθα ν' ἀντιμετωπίσωμεν νέας ἀγωνιώδεις στιγμὰς πλεγμένας ὅμως μὲ τῆς δόξης τὰς δάφνας καὶ φωτισμένους ἀπὸ τὴν αἴγλην μιᾶς ἡρωικῆς καὶ ἀπαραδειγματίστου τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ αὐτοθυσίας.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι συντελεῖται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ραγδαίως ὁ ἱστορικὸς κύκλος τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεώς μας. Ἐν τούτοις παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν μέσα εἰς τὰ στήθη ὄλων μας ἀπὸ τινος κοχλάζουν πάθη καὶ εὐρίσκουν θέσιν αἰσθημάτων διστακτικότητος καὶ ἀμφιβολίας.

Καὶ ὅμως οὔτε ἡ διστακτικότης, οὔτ' ἡ ἀμφιβολία ἐπιτρέπεται.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν. ὅτι πρὸ ἑκατὸν

ἀκριβῶς ἐτῶν, μία γωνία ἀσήμαντος τοῦ Γεωγραφικοῦ χάρτου, ἓνα τμήμα ὀλίγων πλέθρων γῆς, καὶ μιὰ φούχτα ἀνθρώπων, συνέτριβε τὴν ἀπέραντον Αὐτοκρατορίαν ἡ ὁποία κατέκλυζεν ἐντὸς ὀλίγων δεκαημερίδων, ἐκτάσεις, ὅσας ἡ Ρώμη μετὰ ἀγῶνας ὀκτὼ αἰῶνων μόλις κατώρθωσε νὰ ὑποτάξῃ.

Πρὸ ἑκατὸ ἀκριβῶς ἐτῶν, τρεῖς πετρώδεις μικροσκοπικαὶ Νῆσοι ἀνδίσταντο κατὰ τοῦ πανισχύρου Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἐνῶ ὄλαι ὀμαῦ συνενόμεναι δὲν ἀπετέλουν τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Σουλτάνου!!

Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν, ὀλίγοι Κλέφτες καὶ Ἀρματολοί, καὶ μιὰ δρᾶξ πυρπολητῶν κατέρριψε τὸν τρομερὸν κλοσσὸν, χωρὶς ὄπλα, χωρὶς κἄν ἐφόδια πολεμικά καὶ ἐπιτρέπεται σήμερον ν' ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι ὁ σύγχρονος Ἕλλην πολεμιστῆς, θὰ καταβάλλῃ ἕναν ἀντάρτην, ὅσον καὶ ἂν παλαιῇ οὕτος ἀπεγνωσμένως ἐντὸς τῆς φωλαῆς του;

Μὴ δειλιῶμεν, μὴν ἀπελιζώμεθα λοιπόν.

Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν, οἱ γίγαντες τοῦ 21 καμφθέντες πρὸς στιγμὴν ἐξήγησαν τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἠρηγόθη αὐτοὺς ὁ μετέπειτα τόσο φιλέλλην Κάνιγγ. Καὶ μόνον τοῦτο; Μήπως καὶ τότε, ὀλόκληρος ἡ Εὐρώπη δὲν ἦτο ἐχθρὰ τῆς ἀναγεννωμένης φυλῆς μας;

Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν τὰ φυλετικὰ πάθη ὡξύνοντο εἰς βαθμὸν ἐπίφοβον, καὶ χίως ὠρθοῦτο πρὸ τῶν ἀλληλομισσομένων ἀρχόντων τῆς Ἑπαναστάσεως. Ἡ ἔλλειψις τῶν υλικῶν μέσων ὑπῆρξεν ἀφόρητος, ἐξεδηλώθη δεινῆ. Ἕλληταιν τὰ πάντα. Δὲν εἶχαμε οὔτε μισθοὺς νὰ πληρώσωμεν, δὲν ἠμποροῦσαμε οὔτε τὰ πλοῖα μας νὰ διατηρήσωμεν, οὔτε προμηθεῖας τροφίμων καὶ πολεμοφοδίων νὰ κάμωμεν. Ἡ αἰωνία Ἑλληνικὴ πληγὴ τῆς διαίρεσεως ἐκυρι-

έρχει και τότε παντού. Η Γερουσία, ο Άρειος Πάγος, ή Κυβέρνησις, οί άπλαροχηγοί, ή Έθνική Συνέλευσις, τόσοι έχθροί τής ιδέας, τόσα εμπόδια τής Νίκης. Καί όμως ή Έλλάς άντέστη, ή Έλλάς άνέστη, ή Έλλάδα μας έμεγάλωσε. Η μικρά Έλλάς έμεγαλίυνθη, έγένετο ισχυρά και μέ στρατόν ύπεροχον και ύπερθιμιστόν στρατόν καταδιώκει τόν θηρωδών έχθρόν τής μέσα εις τούς δρυμύς του, και τά βουνά του, και τά άπροσπέλαστα εδάφη του.....

Μη δειλιώμεν, μην άπελπίζομεθα λοιπόν. Διανύομεν τά ιστορικά τής φυλής μας περπωμένα, τά ποία

καμιαιάδύναμις δέν ήμπορέσην μεταβάλει, άρκει μόνον νά φιτίσωμεν εις τό τέμα τό ταχύτερον, και θεωρώδ έργον στοιχειώδους φρονήσεως νά στραφώμεν όλοι πρός δύο σημεία. Πρός τήν συνένωσιν τών δυνάμεων τής πατρίδος, τήν συμπίλωσιν τών έχθρικών διακειμένων και πρός τήν οικονομικήν ένίσχυσιν του Τόλου.

Αυτό είνε τό καθήκον όλων μας και αυτό τοιμά επί τή ευκαιρία τών άθριανών τής Χίου έορτών ως τό διακηρύττη μιιά Έλληνίς.

ΕΤΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ (1825-1834)

(Συνέχει εκ του προηγούμενου)

Συνεπεία τής γενομένης κατά Σεπτέμβριον του 1831 δολοφονίας του Καποδιστρίου, έπαισαν αί φιλολογικά και άλλα κοινωνικά συγκεντρώσεις εν Ναυπλίω, καθόσον αί έπακολουθήσασαι πολιτικά διαμάχαι και έμφύλιοι σπαραγμοί δέν έπέτρεπον τό τοιοϋτον. Μόλις τό έπίδν έτος, ότε άνηγγέλιθη ή εκλογή του Όθωνος ως βασιλέως τής Έλλάδος, οί κάτοικοι του Ναυπλίου άνεθάρρησαν και ήρχισε μεταξύ των ποιά τις κοινωνική κίνησις. Πρώτος τότε ό Δημήτριος Καλέογης (1832), ρηξικέλευθος και προτρέχων του πολιτισμού τών συμπολιτών του έπρότεινε τήν παράστασιν κωμωδίας εν τή οικία του. Η πρότασις του Καλλέογη έφάνη εις πολλούς άνήθικος και επί πλέον άντιθησευτική! Οδχ ήτον υπό τών μάλλον άνεπτυγμένων έγένετο μετ' ένθουσιασμού δεκτική και άμέσως ήρχισε νά γίνεται σκέψις περι του παρασταθησομένου έργου. Καί κατ' άρχάς μέν έπροτάθησαν διάφοροι γαλλικάι τραγωδίαί εκ τών ευρισκομένων εν τοις βιβλίοις τών εκ τής αλλοδαπής έπιστορφάντων, άλλ' ό Αλέξανδρος Ραγκαβής, παρών τότε κατά τήν συζήτησιν, διεμαρτυρήθη έντόνως κατά τής προτάσεως ταύτης και έπέμεινεν όπως ή πρώτη επί του έλευθέρου εδάφους του Ναυπλίου δοθησομένη παράστασις γίνη όχι μόνον Έλληνιστί, αλλά και διά πρωτοτύπου Έλληνικού έργου. Πολλοί τώ άντέταξαν ότι Έλληνική τραγωδία δέν ύπάρχει. «Υπάρχει» άπήντησεν ό Ραγκαβής και ήν άς φέρω μετά δύο ήμέρας.

Άλλ' ή ευγενής αύτη άπόπειρα του Ραγκαβή όλίγον έλειψε ν' άποτύχη καθόσον πάσαι αί εν τή οικία του Καλλέογη ευρισκόμεναι τήν έσπέραν εκείνην κυρία, παρακληθείσαι υπό τών διοργανωτών τής παραστάσεως, διαροήδην ήρηήθησαν νά λάβωσι μέρος εις τήν παράστασιν και τού ή σκηνή έπρόκειτο

νά παιχθί εν ιδιωτική οικία. Ο Ραγκαβής όμως πρδ τής ισχυρογνωμοσύνης αύτης τών κυριών δέν ήννόει νά ύποχωρήσθ. Αναωρήσας τής οικίας του Καλλέογη και «πορευόμενος κατ' οίκον, ως γράφει εν τοις Άπομνημονεύμασί του, ήρχισε στρέφον κατ' ουν πλοκήν τινα, καθ' ήν νά ύπάρχη και νά μη ύπάρχη συγχρόνως πρόσωπον γυναίκα, και άμα εισελθών εις τό δωμάτιόν του, ήρχισε γράφωσιν και έγραψε δι' όλης εκείνης τής νυκτός και του έπομένου ήμερονυκτίου ως και τής μετ' αυτό ήμέρας, μετά μικρών διαλείψεων διά τά γεύματα και βραχυτάτας στιγμάς άναπαύσεως. (*)

Τήν τρίτην έσπέραν μετέβη εις του Καλλέογη και άνέγνωσεν εις τόν άνυπομονούντα θίασον τήν μονόπρακτον κωμωδίαν του «Γάμος άνευ νύμφης». Τό τέλος τής άναγνώσεως έστειψαν γενικά παρ' όλων χειροροτήματα, μεθ' ό ήρχισεν άμέσως ή διανομή τών μερών και αί διά τήν παράστασιν σχετικά προετοιμασίαί.

Άλλ' ευθύς τήν επαύριον, εν τών μελών του έθελοντικού θιάσου, ό Μουρούζης, μετεμελήθη και ήρηήθη νά λάβη μέρος εις τήν παράστασιν τής κωμωδίας φοβηθείς μήπως γίνη αύτη αιτία παρεξηγήσεών εκ μέρους δύο κυριών άρτι τότε άφιχθεισών εν Ναυπλίω ές Όδησού, και αιτινες δυνατόν νά εξαλάβανον τά εν τή κωμωδία λεγόμενα ως άφορώντα αυτάς!

Αί ύποδείξεις και οί ισχυρισμοί ούς άντέταξεν ό Ραγκαβής κατ' ούδέν ίσχυσαν νά μεταπεισουν τόν Μουρούζην, μη έννοούντα κατ' ούδένα λόγον νά παρουσιασθί καν αύτη παρ' άλλων. Ο Μουρούζης ύπερίσχυσε και ή κωμωδία του Ραγκαβή έτέθη κατά μέρος, άντ' αύτης δέ, μη ύπαρχούσης άλλης Έλληνι-

(*) Άλ. Ραγκαβή, Άπομνημονεύματα, Τόμος Α', σελ. 276.

κής κωμωδίας, παρεστάθη παντομίμα τις συντεθεισα κοινή του θιάσου συνεργασία, (*) του Ραγκαβή ύποχρωθέντος ν' αναλάβη τό εν αύτ ή γυναικείον πρόσωπον, καθόσον ούδεμία κυρία ήθέλησε ν' αναλάβη αύτό.

Τήν άποροφθεισαν κωμωδίαν του έγραψε και πάλιν εκ μνήμης ό Ραγκαβής υπό τόν παλαιόν αύτης τίτλον «Γάμος άνευ νύμφης» διά τό έν Άθήναις Έλληνικόν θέατρον τόν Δεκέμβριον του 1843 και και παρεστάθη τό πρώτον από σκηνής, λαβόντων μέρος εις τήν παράστασιν τών τότε ήθοποιών, Α. Καπέλλα, Σ. Καρτεσίου, Θ. Ορφανίδου και Ν. Μαυρογεωργίου. Ολίγας ήμέρας ύστερον τήν έξεδωκεν ένιδιαιτέρω φυλλάδιω ως παρουσιάσθη τούτο από σκηνής, εν πεζω δηλαδή λόγω, (**) κατόπιν δέ, ως ίδιος αναφέρει, «μετασκευάσας πάλιν εις έμμετρον λόγον και μετονομάσας αύτην «ό γάμος τής άρχοντοούλας» τήν περιέλαβε εις τά «Απαντά» του». (***)

Εν τούτοις αί πολιτικά διαμάχαι μεθ' όλην τήν φαινομενικήν ήσυχίαν του Ναυπλίου είχαν φθάσει εις τό κατακόρυφον. Αί άντιμαχόμεναι μερίδες πίν θεμιτόν και άθεμιτόν μετείργοντο μέσονδιά νά παρουσιάσουν έαυτάς ισχυροτέρας κατά τήν κάθοδον του Όθωνος. Η εν Ναυπλίω κυβέρνησις, διά νά καταρτίσθ, τό γόητρον τών άντιθέτων αύτης, οίτινες είχαν συγκεντρωθί κυρίως εν Άργει, παρέκάλεσε τόν διοικητήν τής εν Ναυπλίω γαλλικής φρουράς στρατηγόν Κορβέρ ν' άποστείλη εκεί μέρος αύτης, επί τή προάσει όπως ό άναμενόμενος μετά του Όθωνος Βασιλείου στρατός εύρη εν Ναυπλίω εύκαιρα καταλύματα πρds στρατωνισμόν. Πράγματι μετ' ολίγας ήμέρας ό Κορβέρ άπέστειλεν εις Άργος έξακοσίους άνδρας ή εκεί παρουσία

(*) Περí τής παραστάσεως ταύτης γράφει ό κ. Βελιαντίνης εν τή φιλολογική «Εστία» του 1893 (σελ. 323) αναφέρει ότι «μετά τήν άπόρριψιν τής κωμωδίας του Ραγκαβή έπαίχθη άλλη τής έφευρέσεως του Καλλέογη». Το τοιοϋτον, ως άνωτέρω αναφέρω, δέν είνε ιστορικώς ακριβές καθόσον εκ τινος έπιστολής του Καλλέογη, άποσταλείσας πρds τινα τών εν Άθήναις φίλων του, έξάγεται ότι έπρότιμήθη ή παράστασις τής παντομίμας, τό μέν διότι δέν ύπήρχε άλλη κωμωδία Έλληνική, τό δέ διότι εύρέθη καλόν «να μή λεχθί τίποτε από σκηνής» πρds άπορρίψιν πάσης παρεξηγήσεως εκ μέρους του άκρατηρίου! Άλλως τε και αυτός ό Ραγκαβής βεβαιού το πρξγμα. (Άπομνημ. τόμ. Α', σελ. 277).

(**) Δευτέρα έκδοσις τής κωμωδίας έγένετο τώ 1880 υπό Ι. Κοντοπούλου υπό τόν εξής τίτλον: «Ο Γάμος άνευ νύμφης, κωμωδία μονόπρακτος υπό Α. Ρίζου Ραγκαβή, γραφείσα κατά Δεκέμβριον του 1843 διά τό έν Άθήναις Έλληνικόν θέατρον». Μετέπειτα έγένοντο και άλλαί εκδόσεις υπό τόν τίτλον ό «Άγροικογιάνης» άλλα πάσαι εις τό πεζόν.

(***) Και όμως ό άείμνηστος Ραγκαβής ούδέ περí του ίδιου του έργου ακριβή γράφει εν τοις Άπομνημονεύμασιν αύτου (Τόμ. Α', σελ. 277) καθόσον ή κωμωδία εις τά «Απαντά» του (Τόμ. Γ', σελ. 1874) φέρεται υπό τόν τίτλον «ό μνηστήρ τής Άρχοντοούλας»!

των οποίων είχεν ως άποτέλεσμα αίματηρότατην σύγκρουσιν καθ' ήν εκ μέν τών Γάλλων έφρονεθήσαν μόνον δέκα και έκτώ, εκ δέ τών Έλλήνων περí τούς διακοσίους! Μεταξυ τών σφαγασθέντων (**) συγκαταλέγεται και ό ήθοποιός και ποιητής Θεόδωρος Άλκαίος ούτινος «τήν σφαγήν» ως εξής περιγράφει ό κ. Δ. Βαρδουνιώτης (**).

«Μίαν ώραν πρην άρχισθ ή σφαγή, ό Άλκαίος μετά του άδελφου του Κωνσταντίνου και δέκα περίπου άλλων εκ τών φιλετών οπαδών του έγευμάτιζον εν τινι πυργίσκω έγγύς του μέρους ένθα εδόθη ή άρομή του δράματος. Οτε έστρωθή ή τράπεζα και παρεστάθη κινός οδελίας ό Άλκαίος εξαγαρών τήν ώμοπλάτην και εξετάσας αύτην έσκυθρώπησε και έρώνησε σύνους: Παιδιά, ή πλάτη έχει ένα μεγάλο μνημα. Κακός, πολύ κακός οίώνος! Όλοι συνωφροώθησαν. Άλλά μετ' ολίγον έστράφησαν εις τό γεύμα και πίνοντες έλησμώνησαν τόν οίώνον και ηθύμουν. Άμα δέ ήρξατο ή σφαγή, εις τών συνδατημένων, άγνων τά συμβαίνοντα, έπυροβόλησεν εκ τών παραθύρων. Άπόσπασμα όμως Γάλλων στρατιωτών, διερχόμενον, άνήλθε παράφρον και έπιπέσον έξαπίνης, διελόγησε τόν Άλκαίον και τούς συν αύτω πάντας».

Ο Θεόδωρος Άλκαίος ή Μιτυληναίος—άλλοτε έπωνομάζετο και Λεσίος—έγεννήθη εν Μιτυλήν τώ 1793. Το πραγματικόν του έπίθετον κατ' τόν κ. Βαρδουνιώτην (***) ήτο Μείμαρτύλος. Νεαρώτατος τήν ήλικίαν άπεδήμησε τής πατρίδος του και κατόπιν πολλών περιπετειών, έγκατεστάθη εν Βουκουρεστίω όπου και εξεπαίδεθη εις τήν εκεί Έλληνικήν σχολήν. (Οτε οί εν Βουκουρεστίω πατριώται ήρχισαν προπαρασκευάζομενοι διά τήν μέλλουσαν του Έθνους άνάστασιν και πρds έπιτυχίαν του σκοπού των, μεταξυ τών άλλων μέσων, έθεώρησαν άπαραίτητον και τήν σύστασιν έννικου θεάτρου ίνα δι' αύτου ένθουσιασώσι τούς εκεί Έλληνας, ό Άλκαίος, ένθερμος πατριώτης και λάτρης του θεάτρου, προσήλθεν εκ τών πρώτων και έλαβε μέρος ως ήθοποιός διέχξας κατά τό 1818 και 1819 άρκετά έργα. Μετ' αύτου άνήλθε τότε τήν σκηνήν και ή νεαρά του σύζυγος Μαριγώ. Μεταξυ τών ρόλων ούς ύπεδύθη τότε ό Άλκαίος και ούς μνημονεύον τά χρονικά τής εποχής, οί κυριώτεροι ήσαν ό του Θησεύς εις τήν Φαίδραν του Ραχίνα (ή σύζυγός του ύπεδύθη τήν Οινώνην) και ό του Οδυσσεύς εις τόν θάνατον του Πατρόκλου του Χριστοπούλου.

Ν. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

(*) Διά τά αίματηρότατα και άπαισία του Άργους γεγονότα (4 Ιανουαρίου 1833) οί ιστορικοί μας αντιγράφουν. Οί μέν άποδίδουν τήν άρομήν εις τούς Γάλλους, οί δε εις τούς Έλληνας. Άλλοι όμως περι τής σφαγής, άλλοι περí συγκρούσεως. Ημείς, μη διαφερόμενοι εις τήν παρουσαν ιστορίαν διά τά αίτια τών τρομαρών εκείνων γεγονότων, άλλα διά τ' άποτελέσματα μόνον αυτών λόγω του φόνου του ήθοποιού Άλκαίου, ούδέ καν έπιχειρούμεν νά έπέμβωμεν εις τήν συζήτησιν.

(**) Δ. Βαρδουνιώτου, «Η εν Άργει σφαγή». (Περιοδ. σύγγραμ. «Παρνασσός» τόμος ΙΔ').

(***) Ο εν Άργει δικηγόρος και έγκριτος λόγιος κ. Δ. Βαρδουνιώτης με τήν διακρίνουσαν αυτον ευγένειαν και καλόν μου παρέστρε προθύμως πλείστα όσα πληροφορίας σχετικάς πρds τόν Άλκαίον.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

Η ΖΩΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΕ'. ΑΙΩΝΑ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΤΕΦ. ΣΑΧΛΙΚΗΣ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

"Ένας Καλίων της Βαυδάτης διατάσσει να σκοτώνονται ἀνηλεώς καὶ χωρὶς τὴν παραμικρὰν διαδικασίαν ὅσοι τολμήσουν νὰ προβάλλουν ἀπὸ τὸ σπήτι τὴν νύκτα.

"Ἐνα βράδυ οἱ ἐκτελεστὰὶ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς διαταγῆς σκοτώνουν μὲ τὰ βραχῆ τῶν ρόπαλα ἕνα νέον τὴν ἐπομένην ὁ υἱὸς τοῦ Καλίῳ δὲν εὑρίσκεται εἰς τ' Ἀνάκτορα δὲν εὑρίσκειται πούθενά. Ὁ Καλίων διατάσσει νὰ ἐξετασθῶν τὰ πτώματα τῶν σκοτωμένων καὶ πληγωμένων τῆς προηγουμένης νυκτὸς καὶ μεταξύ αὐτῶν εὑρίσκεται καὶ τὸ πῶμα τοῦ μόνου παιδιοῦ του.

Δὲν εἶναι ὁμοῦς ὁ φόβος τῆς νυκτὸς ἀποκλειστικῆ ἀδυναμία τοῦ μεσαιωνικοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς μεσαιωνικῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρος τρέμει τὴν νύκτα. Εἰς τὰς μικρὰς Δημοκρατίας τῆς Ἰταλίας, εἰς τὴν Φλωρεντίαν, τὴν Σιένναν, τὴν Πίτσαν, τὴν Γένοαν, ἡ νύκτα εἶναι γεμάτη κινδύνους. Εἰς τὴν Βενετιάν μόλις νυκτιώσῃ κλείονται τὰ παράθυρα, διότι δὲν εἶναι σπάνιον νέοι τῆς ἀριστοκρατίας νὰ ρίψουν τὴν μεταξίνην κλίμακα μὲ τὸν σιδηροῦν γάντζον, νὰ εἰσέλθουν ἀπὸ τὸ παράθυρον ν' ἀρπάξουν τὴν κόρην ἢ τὴν σύζυγον καὶ νὰ σκοτώσουν τὸν πατέρα ἢ τὸν σύζυγον ἂν κάμῃ τὴν ἀνοησίαν νὰ ξυπνήσῃ. Εἰς τὴν Ρώμην ἐξ ἀφορμῆς τῆς δολοφονίας τοῦ Δουκὸς τῆς Γάνδης, υἱοῦ τοῦ Πάπα Βαργία, ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ βαρβαρῶδες τοῦ Τίβερι, ποῦ κοιμούνται τὴν νύκτα μέσα εἰς τὰς βάρκας των, βλέπουν συχνότατα πτώματα σκοτωμένων τα ὁποῖα ρίχνουν οἱ δολοφόνοι: τῶν εἰς τὸν ποταμόν. Εἰς τὴν Ρώμην ἐπίσης ἕνας ἄλλος Πάπας διαλαλεῖ μὲ τοὺς κήρυκας του εἰς τὸν λαὸν ὅτι τὴν νύκτα βγαίνουν εἰς τοὺς δρόμους φαντάσματα καὶ ὅτι οἱ καλοὶ χριστιανοὶ φρόνιμον εἶναι νὰ κλείωνται ἐνωρὶς εἰς τὰ σπήτια των.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἕνας αἰμοδόρος ἡγεμὼν, ὁ Δὸν Πέτρος ὁ ἐπιλεγόμενος Σκληρὸς, βασιλεὺς τῆς Ἀλκαντώρας γυρίζει τοὺς δρόμους ὅλην τὴν νύκτα μὲ μίαν συντροφίαν αὐλικῶν καὶ σκοτώνει: ὄσους συναντήσῃ. Οἱ πολῖται δὲν κατορθώνουν νὰ ὑποπτεύουν ποῖα εἶναι ἡ τρομερῆ συντροφία. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος εἶχεν ἕνα σπανιώτατον χαρακτηριστικόν. "Ὅταν ἐπεριπατοῦσε ἐτρύζαν τὰ κόκκαλά του. Ἀπὸ τὸ χαρακτηριστικόν αὐτὸ ἀνακαλύπτεται ἐπὶ τέλους ὁ ἀρχηγὸς τῆς τραγικῆς συντροφίας.

Εἰς τὴν Γαλλιάν, ἀκόμη καὶ μέσα εἰς τὸ Παρίσι, τὴν νύκτα οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἔμειναν ἔξω ἀπὸ τὸ σπήτι των δὲν εἶναι ἀσφαλεῖς. Ὁ φωτισμὸς ἀρχίζει μόνον ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ αἰῶνος, πρὶν αἱ πόλεις τῆς Γαλλίας ἢ εἶναι ἐντελῶς σκοτειναί, ἢ φωτίζονται ἀνεπαρκῶς. Ὅταν ὁ καρδινάλιος Ρισελιὲ ἀπεφάσιζε νὰ λάβῃ δρακόντια μέτρα κατὰ τῆς μονομαχίας ἢ ὁποῖα εἶχε λάβει διατάσεις δημοσίου κινδύνου, αἱ μονομαχίαὶ ἐγίνοντο τὴν νύκτα, εἰς τὰ σκοτεινά, εἰς κάθε γωνίαν δρόμου. Καὶ συχνὰ οἱ μονομαχοῦντες φοβοῦμενοι μὴπως τοὺς ἀνεγνώρισεν ὁ διαβάτης ποῦ ἐπερνοῦσε ἀνύποπτος τὸν ἐξέκαμιν συντόμως διὰ νὰ εἶναι ἤσυχαι.

Μόλις λοιπὸν ἐνύκτωνε, νυκτοφύλακες διεσπεύροντο εἰς τοὺς δρόμους καὶ μὲ μίαν σάλπιγγα ἀνήγγελλον εἰς τοὺς πολῖτας ὅτι: εἶναι καιρὸς νὰ κλεισθῶν μέσα εἰς τὰ σπήτια των καὶ νὰ σβύσουν ἢ φωτιεῖς. Ἐνα παλαιὸν δημοτικὸ ποίημα τῆς Γερμανίας τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησεν ὁ Βάγνερ εἰς τοὺς Μαϊστερ-Σινγκερ διέσωσε καὶ τὰ λόγια ποῦ ἐφώναζεν ὁ νυκτοφύλαξ. Τὰ λόγια αὐτὰ κατὰ πρόχειρον μεταφράσιν εἶναι τὰ ἐξῆς:

Ὅκτώ ἐσήμαναν. Πολῖτες ὅσοι στὸ δρόμο βρῖσκεσθε καὶ οἱ νυκτοπαρωρίτες κλεισθῆτε μὲσ' τὰ σπήτια σας. Ἀκούστε. Ὅκτώ [σημαίνουν] ἡ ὥρα ποῦ τὰ ζωτικά καὶ τὰ τελῶνια βγαίνουν.

Τὴν ἀνησυχίαν τῆς Μεσαιωνικῆς νυκτὸς τὴν ἔχει ὁλόκληρον εἰς τὴν ψυχὴν του, διότι τὴν γνωρίζει καλὰ ὁ Στέφανος Σαχλίκης καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν μεταδώσῃ εἰς τὸν νεαρὸν υἱὸν τοῦ φίλου του.

Γνώριζε, υἱέ μου Φραντζεσκι, ἂν θέλεις νὰ προ- [κόψης] περίκοψε τὰ σκοτεινὰ παιδι μου νὰ προκόψης τῆς νύκτας τὰ γυρίσματα νὰ τ' ἀπολησμονήσης Διότι:

τὴν νύκτα ὅπου περπατεῖ ὡς διὰ καλὸν γυρίζει: τὴν νύκτα ὅπου περπατεῖ καὶ τὴν ψυχὴν του [βλάπτει] καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ κορμὶν ὡς ἂν κερὶ τὸ κἀπτε.

Ἡ νύκτα εἶναι γεμάτη κινδύνους. Καὶ οἱ ἄνθρωποι τὴν νύκτα γυρίζουν ἀρματωμένοι. Αὐτὸ ὁμοῦ δὲν ὠρελεῖ εἰς τίποτε διότι:

"Ἄλλοτε τὸν ζυγόνουσι, καὶ ἄλλοτε ζυγόνει: καὶ ἄλλοτε τὸν πληγώνουσι καὶ ἄλλοτε πλη- [γώνει] πολλοὶ γυρίζαν σκοτεινά καὶ ἤλθαισι πληγωμένοι: ἔμμε πολλοὶ εὐρέθησαν τέλεια σκοτωμένοι.

Ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι ποῦ πηγαίνουν πολλοὶ μαζὶ δὲν εἶναι ἀσφαλέστεροι, διότι ἡ νύκτα πάντοτε ἐμπνέει ταπεινάς κνέψεις.

Τραγουδιστάδες περπατοῦν, παιγνιώτες κατακροῦσιν καὶ συναντώνται, χείρονται, γελοῦν καὶ τραγου- [δοῦσιν] καὶ βάνει ὁ νοῦς τους ὑψηλά, καὶ εἰς ὅσον ὑψη- [λῶνει] τόσο καὶ πλεῖα καὶ πλείοτερα ἀκόμη χαμηλώνει.

Ἄνεφερα ἀνωτέρω ὅτι: νέοι Βενετοὶ ἐφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἐπιτίθενται: κατὰ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς

δρόμους, πρῆγμα τὸ ὁποῖον προεκάλεσε τὴν ἐπέμβαση τῆς ἐξουσίας. Τὴν νύκτα ἐφθασαν μέχρι τοῦ νὰ εἰσεργωνται: διὰ τῆς βίας εἰς τὰ σπήτια γυναικῶν τῶν ὁποίων ἡ φήμη δὲν ἦτο περιφρήμος.

"Ἄλλοτε ἀπ' ἔξω κατακροῦ τὴν γυναῖκα νὰ μι- [λήσῃ] καὶ ἄλλοτε μπαίνει κλέρικια καὶ θέλει νὰ φιλήσῃ καὶ μπαίνει: καὶ πολλὰς φορὰς ἐκεῖ ὅπου νὰ [πιστέψῃ] ὅτι, ἂν ἐμπῇ ἢ πῶσι των, θέλει τὴν δυναστεῖαι καὶ μερικοὶ ἐπετόλχον, καὶ μερικοὶ ἀστοχῆσαν

Καὶ ἐπὶ τέλους ὁ νυκτοπεριπατητῆς ἢ ὁ ἀδικηθῆ ἢ ὁ ἀδικησῆ. Ἡ νύκτα εἶναι κακὸς σύμβουλος.

Τὴν κατάστασιν τῆς ζωγραφίζει μὲ ἕνα στίχον πλατυτάτης ἐνορίας καὶ—πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν—ἀκριτὰ ἔντονον. Ἐκεῖνος ποῦ γυρίζει τὴν νύκτα

ἄλλοτε ἀτιμάζουσι τὸν καὶ ἄλλοτε ἀτιμάζει.

Ἡ δευτέρα τοῦ συμβουλῆ πρὸς τὸν περιφρήμον Φραντζεσκι εἶναι: νὰ μὴ παίξῃ ζάρια. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς φαίνεται: ἐπίσης ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος γνωρίζει καλὰ τὸ σέμα του. Ὁ ποιητῆς ἐπαίξε πολύ, ἔχασε πολλά καὶ ἔχει τὴν πείραν τοῦ παθόντος.

Τὰ ζάρια τὰ ἔφεραν εἰς τὴν Κρήτην οἱ Ἑνετοὶ. Καὶ τὸ παιγνίδι: πολύ γρήγορα ἐγενικεύθη καὶ ἔγινε πάθος ἐνθουμίων τὸ πόνος τῆς ἐποχῆς μας. Εἰς μερικὰς ἐποχὰς ἔλαβεν τέτοιας διαστάσεις ὡστε ἡ Αὔθεντεια ἡναγ-κάσθη νὰ ὀρίσῃ τὰς θέσεις εἰς τὰς ὁποῖας ἐποτρέπετο μόνον νὰ παίζωνται: τὰ ζάρια καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν Αὐστρία κατῶ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον. Μία διάταξις ἀπαγορεύει τὸ παιγνίδι τὴν νύκτα. Ἄλλη διάταξις ἐπιβάλλει πρόστιμον δέκα ὑπερπέρων—ἀκριτὰ βαρὺ χρηματικὸν πρόστιμον—εἰς τοὺς παίζοντας εἰς μέρος ὅπου δὲν ἐπιτρέπετο.

Ὁ Σαχλίκης μᾶς δίδει καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον πολυτίμους πληροφορίας. Τὸ παιγνίδι: ἐπαίξετο μὲ τρία ζάρια, ἐπάνω εἰς μαγικόνον, δηλαδὴ λαῖον, σκινίδι. Ἐπῆρε καὶ ζητήνευμα, δηλαδὴ ἀπάτη, καὶ ἀνάλογον μὲ τὴν σημερινὴν μεταφράσιν. Ὁ ζαριστῆς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος εἶναι μακινιώδης ὡς ὁ σημερινὸς χαρτοπαίκτης

"Ὅταν δὲν ἔχει ὁ ζαριστῆς, τὰ ρούχα του μαγεύει καὶ παίξει: τα, καὶ χρειώνεται καὶ ἀπὸ τὴν χώραν [φεύγει]

δίχως νὰ εἶ, δίχως νὰ πιῇ κἀθεταί: χροτασμένος καὶ μερονύκτιν κἀθεταί, νῆπες ὅτι ἔν δερμένος, νῆπες ὅτι ἐκαρρώσταν τὸν καὶ στέκει καρρωμένος.

Κνέψεις ποῦ κάμει ὁ χαμένος ζαριστῆς ἐνθουμίζουσι τοὺς σημερινούς χαμένους ποκερίστας. Διὰ νὰ δικαιοκ-ῆσῃ τὴν ἀτυχίαν του λέγει:

"Ἐξηγανεύσαν με καὶ δι' αὐτὸ ἔχανα Ἄν εἶχαν ἔλθην ἔνδεκα εἰς τὴν δικήν μου χέρην ἐκέρδινα ὁὰ πέρपुरα καὶ εἶχα καλὴν ἡμέραν ἔπι τὰ θελα καὶ θῶδεκα καὶ ἦλθεν μου τέρον καὶ [ἄσσην]

Δὲν εἶναι βέβαια γνωστὸν ἂν ὁ Φραντζεσκι εἴκοσε τὰς συμβουλὰς τοῦ πεπειραμένου φίλου του. Ἀλλ' ὁ Σαχλίκης ἔκαμε τὸ καθήκον του. Εἶχε κατὰ ὁ δούτοχος ἀπὸ τὸ παιγνίδι καὶ ἐνόμισε ὅτι ἔπρεπε νὰ σώσῃ ἀπὸ τὴν ἐπιδημίαν τὸ παιδι τοῦ φίλου του εἰς τοῦ ὁποῖου τότες φορὰς εἶχε καθῆσαι τὸ τραπέζι.

Εἰς τὸν Σαχλίκην ὀφείλομεν καὶ μίαν περιγραφὴν τῆς ζωῆς τῶν φυλακῶν. Αὕτη εἶναι ἡ δευτέρα περιγραφὴ τῶν Μεσαιωνικῶν φυλακῶν. Ἡ πρώτη εἶναι πολὺ παλαιότερα.

Ὁ ἱστορικὸς Μιχαὴλ Γλυκῆς, συκοφαντηθεὶς ἀπὸ κάποιον γείτονα τοῦ ἐφυλακίσθη ἀνευ ἀνακρίσεως, (Ὁλίως ἡμέρας πρὶν ἕνας κόραξ εἶχε καθῆσαι εἰς τὴν στεγνὴν τοῦ σπητιοῦ του καὶ) ἔκραξε. Ὁ Γλυκῆς γνωρίζων τὴν γενικὴν πράλησιν περὶ τοῦ πούλιου αὐτοῦ τῆς δουστιγῆς ἀνησυχῆσε. Μετ' ὀλίγον συνελαμβάνεται καὶ ἐφυλακίξεται εἰς τὰς φυλακὰς τῶν Νουμέρων. Αἱ φυλακαὶ αὗται ἐνθουμίζουσι πολὺ τὸν ἰδικὸν μας Παλαιὸν Στρατῶνα. Διότι καὶ αὗται ἦσαν πρὶν στρατῶνας τῶν Νουμέρων, δηλαδὴ τῶν ξένων συνταγματῶν, ἔπειτα δὲ ἐχρησιμοποίησαν ὡς φυλακαὶ.

Εἰς τὰ Νούμερα ἡ φρουρὰ τῆς φυλακῆς ἀπετελεῖτο ἀπὸ Βαράγγους δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς Σκανδιναvoὺς μισθοφόρους τοῦ Μεσαιωνικοῦ μας στρατοῦ. Ὅπως θὰ ἴδωμεν παρακάτω καὶ ἡ φρουρὰ τῶν φυλακῶν τοῦ Χάνδακος ἀπετελεῖτο ἀπὸ στρατιωτὰς ξένους, ἀπὸ Λουμπάρδους καὶ Τουδέσκους, δηλαδὴ Λομβαρδῶν καὶ Γερμανοῦς. Εἶνε περιφρήμον ὅτι ὅλα τὰ δυσάρεστα καθήκοντα εἰς τὸν Βιζαντικὸν Μεσαιῶνα ἀνετίθεντο εἰς ξένους. Εἶδωμεν ὅτι οἱ φύλακες τῶν Νουμέρων ἦσαν Βαράγγιοι. Οἱ δῆμοι: εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐν γένει εἰς τὸ Βυζαντινὸν Κράτος ἦσαν Ἑβραῖοι ἢ Τοῦρκοι. Οἱ Ἑβραῖοι ἄλλως τε ἐζουσαν κἀπὼς ξεχωριστὰ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς ἀκόμη καὶ εἰς τὰς Βενετικὰς κτήσεις. Εἰς τὴν Κρήτην ἦσαν υποχρεωμένοι νὰ ἔχουν εἰς τὸ στήθος ἢ εἰς τὴν φάγγην ρακμῶνον ἕνα μεγάλον Ὀ διὰ νὰ διακρίνονται.

Ἡ περιγραφή τῶν φυλακῶν ἀπὸ τῶν Γλυκῶν εἶνε τραγική. Ἡ περιγραφή τοῦ Σαχλίκην εἶνε ἐκτάκτως ζωηρὰ καὶ ζωντανή. Ὁ δουστιγισμένος δικηγόρος τοῦ Χάνδακος κατακρημνιθεὶς ἀπὸ μίαν γυναῖκα ἐλαφρῶν ἡθῶν, δακος κατὰ τὴν ἐποχὴν εἰς τὰς φυλακὰς. Ἐκεῖ ἐσκέρθη πολὺ ἂν ἔπρεπε νὰ γράψῃ τὰς ἐντυπώσεις του. Κατ' ἀρχὰς θεωρεῖ τὸ πρῆγμα περιττόν, διότι ὁ ἄνθρωπος ποῦ δουστιγῆσῃ δὲν ἔχει φίλους. Τὶ νὰ ἐλπίζῃ λοιπόν;

Κανείς εἰς φίλον μὴ θερρῆ μὴδ' εἰς ἄνθρωπον ἐλπίζει μὴδ' ἀκνέχει: εἰς συγγενῆ ὅτι ἤλλαξεν ὁ κόσμος καὶ ἡ συντροφία ἐξέθηκε.

Καὶ παράδειγμα φέρει τὸν ἑαυτὸν του.

Εἶχα δόξες καὶ χερὰς καὶ ἀπλότητες μεγάλας καὶ χαιρουμουν καὶ ἐγάλλουμουν καὶ εἶχα εὐφροσύνην ἔδαρτ' εἴδραν τὸ σχοινίον, ἐδήσασι τὰ χέρια τὰ πόδια μου κλαπώσασι τὰ πάντα μου πετάσαν στὴν φυλακὴν καὶ ἐβάλλασι καὶ εἶμαι φυλακισμένος.

Χίλια χρόνια—λέγει—ἂν εἴζουσε δὲν ὁὰ ἐφθασαν νὰ περιγράψῃ τὰς φυλακὰς.

Ὁ βράχος τῆς τῆς φυλακῆς τὴν μέσσην καταλύ [το]

μαρτίναι τούς βασιλικούς και ψύγει τούς βαλσάμους
και ταίς μυρτιές ταίς θροσεραίς ολόξηραις ταίς

Η ψείρες της τής φυλακής ώσαν κορσοί δακάνουν
και οι ψύλλοι της μου φαίνονται ώσαν χονδροί
[μηρμυγκοί]

Τρομεροί είναι εις τα καμώματά των οι δεσμοφύλα-
κες. "Όταν ο φυλακισμένος είναι πλούσιος κ' έχει «καλόν
σακκούλι».

Ανακατόνουνται πολλά, φωνάζουν, κατακροῦσιν
σφικτοκλειδόνουν τον καλά, δείχνουσι μανισμένοι
κ' αν έλθουσιν οι φίλοι του και συγγενείς του ανθρώπου
ούδέν' ανοίγουν κανενός, όλους απελογιάζουν

«Η αυθεντεία παράγει εν να στέκη σφαλισμένος
και να μηδέν ανοίξωμεν άνθρωπον γεννημένον».

"Όταν όμως τον φυλακίστην, τον δεσμοφύλακα, τον
μπροχάψουν—δηλαδή τον μπουκιάσουν—τότε περνά ή όρ-
γή του και ανοίγει λέγων

Εγώ δια την αγάπην σας το έκαμα κ' ανοίξά σας
άμμή αν το μάθη ή άφεντεία όργην σε μένα έχει

Και όταν πηγαίνουν εις τον φυλακισμένον το φαγη-
τόν του, ο δεσμοφύλαξ

Ανασκεπάζει και θεωρεί, στοχάζεται την βρωσιν
κ' αν είν' κ' άρεστη του το φά ρίπτει πέτρας
[άπισω]

«κοντό και μένα ή μοίρα μου άς είνε φυλαμμένη».
[Επετα: το τέλος]

Γ. Τσοκόπουλος

GIACOMO LEOPARDI

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Έρχεται ή κόρη πέρα άπ' το κάμπο
με το χαμήλωμα του ήλιου,
χόρτα έχει φέρι και σ' άλλο χέρι
βαστάει ρόδα και βιολέττες,
και, όπως πάντοτε συνειθίζει,
είν' έτοιμη για να στολίσω
την κόμη, αύριο, και το στηθος.

Με τις γειτόνισες τις άλλες
άντάμα, πλέκει ή γρηά στη σκιά,
άπέναντι στην ώρα δύση—
και τα καλά της νειάτα ιστορίζει,
πως τις γιορτάδες στολιζόταν,
που τότε ακόμα γερή και σβέλατα
χόρευε ανάμεσα σε εκείνους
πουχε συντρόφους στην εποχή της.

Μα πια κάθε μορφή μανρίζει,
έρχεται μαυρο δειλι κ' απλώνει
ίσκιους στους λόφους και στις στέγες
ένω φεγγάρι σιγώ—προβαίνει.

Δίνει ή καμπάνα το σημείο
της γιορτής που αύριο ξημερώνει
και θάλλεγες σ' αυτό τον ήχο
πως ή καρδιά σου παρηγοριεται.

Να τα παιδιά φαιδρά φωνάζουν

στου χωριου την πλατεία μαζεμένα,
κ' εδω και κει χοροπηδώντας
έναν εϋθυμο θόρυβο κάνουν
και σ' άναμεταξυ γυρίζει
ο σκαφτιάς σφυρίζοντας στο σπίτι
και σκέφτεται αύριο τη σκόλη.

Γυρίζω και δε βρίσκω κανένα
το κάθε πρώμα, πια, σωπαίνει
εκτός από το σφυρί, το πριόνι
του μαραγκου, που ξαγρυπνάει
στο κλειστό μαγαζι με λυχνάρι
και βιάζεται και κοπιάζει
τη δουλειά να τελειώση προί φεξή.

Καλόδεκτη, σήμερα, μέρα
είναι χαρά κ' έλπίδα γεμάτη
βλίψη αύριο, μελαγχολία
θα φέρουν οι ώρες, στη δουλειά πάλι
τη σκέψη καθέναν θα φέρη.

Ω, συ παιδάκι χαριτωμένο,
είν' ο καιρός σου μιá ανθισμένη
εποχή και μέρα βλογημένη,
μέρα γαλήνη, φως γεμάτη,
πούναι μπρός στη γιορτή της ζωής σου,
Γλέντα τη γλυκειά εποχή σου

που σουναι τόσο ευτυχισμένη.

"Άλλο δε λέω, μα ή γιορτή σου

ν' άργήση, και να μ' σε λυπήση. (*)

(Μετάφραση)

Σπύρος Μ. Άνγινος

(*) Στην τελευταία στροφή ο ποιητής παραβάλλει την παιδική ηλικία με τη μέρα του Σαββάτου. "Όπως αυτό έρχεται πριν άπ' τη Κυριακή—τ' ή μέρα της γιορτής—, έτσι κ' ή παιδική ηλικία έρχεται πριν άπ' τη νεότη,—τη γιορτή της ζωής—. Κι' όπως τη μέρα της γιορτής θα σκεφτούμε, ότι αύριο ξανάρχεται ή συνειδησμένη εργασία, έτσι και στη νεότη θα σκεφτούμε τα γεράματα, το θάνατο...

Μ. ΠΑΪΚΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΗ

Παράτησε το βιβλίο σε μιá καρέκλα πλάι του, ανοιχτό στη σελίδα πουχε σταματήσει το διάβασμα. Ξαπλώθηκε ήδο νικά μέσ' στη πολυθρόνα κ' έμεινε έτσι λίγες στιγμές. Στη σόμπα έτριζαν τα ξύλα καθώς άναβαν. Που και π' ου κανένα ξύλο πέφνοντας φωτιά, πετούσε σπίνθες σά πυροτέχνημα κάνοντας ένα κροτο που έμοιαζε με μακρυνό κροτο άπο πολ- λές τουφεκιές. Έξω φρουούσε Νοεμβριανός άέρας κάνοντας δαιμονιαμένο θόρυβο. Πές και θεριά, πλήθος θεριά, πολε- μούσαν ανάμεσά τους πόλεμο φοβερό, εξωντοτικό. Τα ξε- γυμνωμένα δέντρα άγωνίζονταν όσο μπορούσαν ν' αντιστα- θούν στη μεγάλη όρμη του άέρα για να μη συνπαρθούν στο γοργό διάβα του, σά ξερά φύλλα. Κι' έτσι καθενός έ- γερναν τις κορφές τους όσο μπορούσαν χαμηλότερα, θλω- ρούδες πως γονάτιζαν και παρακαλούσαν τον άγριο Βορρη ή να τα λυπηθή.

Σηκώθηκε και κατέβασε το φως της λάμπας. Κάτω άπ' το ρόζ άμπαζούρ ξεχύνονταν τώρα στη κάμαρα ένα σζοτεινο και γλυκό φως, γεμίζοντάς την μυστήριο. Οι τσί- χη και τα έπιπλα, ντυμένα άπό το θαμνο ρόδινο χρώμα παρουνιαζόνταν με διαφορετική όψη. Μιά ανταύγεια λές και ξεχύνονταν άπάνω τους άπό μακρυνά θέλοντας να τα παρουσιάση λαμπρότερα.

Φλόγες κάπου-κάπου ξεπετιούνταν άπό τ' άναμμένα ξύλα της σόμπας κ' έκαναν να περνούν γοργά φευγαλέες σκιές, σά μαυροφώρες αδύνατες γυναίκες.

Κι' οι βαρειές κουρτίνες άναταράζονταν συχνά άπό το φύσημα τ' άέρα που φουσομανούσε στη κατάμυση νύχτα κ' εσφύριζε άπ' αίσιο σά θεριό άπ τα κατάβαθα της κόλα- σης. Κι' έτσι καθώς άναταράζονταν οι βαρειές κουρτίνες θαρρούδες πως άνατριχίαζαν σύγχομες άπ' το ψυχρό φύσημα

Πλησίασε τη πολυθρόνα του στη σόμπα κ' άνοιξε το πορτάκι της. Τα ξύλα, καρβουνιασμένα, έκαναν ένα κατα- κόκκινο φως.

Με το κεφάλι ανάμεσα στα δυό χέρια, έμεινε ώρα πολ- λή προσηλωμένος στα ξύλα που σιγούσβιναν. Τ' όρχο κ' ά- δύνατο πρόσωπό του είχε βαφί κόκκινο πέφνοντας μιá όψη ζωής κ' υγείας. Ώρα πολλή έμεινε έτσι. Και μέσ' στα πυ- ρωμένα κάρβουνα του φαίνεται πως παρουσιάζονται, σά σε καθρέφτη μαγικό, όλα τα περασμένα.

Μιά-μιá φανερόνουνται στα φλογισμένα μάτια του, εικόνες ευχάριστες, θλιβερές. Εικόνες ζωής, εικόνες θανά- του....

Πότε το πρόσωπό του φωτίζεται κ' άνθίζει στα χείλια του ένα χαμόγελο, πότε όμως τα χαρακτηριστικά του προ- δίνουν τρόμο και φοβίαση. Η ψυχή του πλημμυρίζει άπό ήδονη κ' όλο του το ζορμί άναταράζεται άπό γοργή εϋ-

χάριστη άνατριχίλα, άμέσως όμως ένας βραχνός τή πιέζει αλύπητα, λές και θέλει να την συντριψη με τις θλιβερές ά- ναμνησεις και την άπογοήτευση.

Τα ξύλα χώνευσαν αγάλη-αγάλη. Έκλεισε το πορτάκι της σόμπας και ξαπλώθηκε πάλι στη βαρειά του πολυθρό- να. Και κει, με τα μάτια σφαλιστά, ξεκολούθουσε να σκέπτεται, όλοένα να σκέπτεται.... Η σκέψη σά πελώριο άόρατο κεντρι δέν τον άφηνε στιγμή. Τον άναγκασε να σκέπτεται όλοένα, μέρα στη μέρα, ώρα στην ώρα, όλα όσα είχαν ξετυλιχθή, σάν να φοβόνταν μη του ξεφύγη τίποτα άπο το μυαλό. Και μόνος σύντροφος, κει στη μοναξιά της άγριας χειμωνιάτικης νύχτας, σέκονταν άπάνω στον τοίχο το παλιό ρολόι με το βρω εκκρεμές και μετρούσε ρυθμι- κά το χρόνο που περνούσε....

Γυναίκα-Θεά. Έτσι την είχε βαφτίσει τότε μέσα του κ' έτσι τη ξαναύρισε τώρα, ύστερα άπό τόσο καιρό, γραμ- μένη μ' άσβυστα γράμματα μέσ' στη πολύπαθη καρδιά του. Γυναίκα άνοτερη σπ' όλες τις γυναίκες, Θεά άνω άπ' ό- λες τις Θεές.

Πως την είχε πρωτογνωρίσει δε θυμόταν καλά. Ένα μόνο θυμόταν και δε θα το ξεχνούσε ποτέ. Την άκατανίκη- τη έλξη που έννοιωσε με μιζ μέσα του να τον τραβή ή ο- ρμητικά προς εκείνη, σά προς ένα σπάνιο, λαμπρό τέρμα έ- νος μακρυνού και σκληρού άγώνα.

Ναι, κοντά στο άγγελικό εκείνο πλάσμα έννοιωσε μιá άπερίγραπτη ήδονή, έννοιωσε να ξεχύνεται άπάνω του μιá γαλήνη, γαλήνη γλυκειά που τίποτα άλλο δε μπορούσε να του δώσει.

Τρεμούλα χαρίς και ταραχή λατάρας τον κυρίεναν μόλις την άντίκριζε. Τι ήταν αυτό που τον έπρωγγε σε δαύτην; Πως λέγονταν ή ανεξήγητη αϊτή όρμη που τον έστελνε κοντα της και στην όποία δέν είχε τη δύναμη ν' άν- τισταθή;

Φιλία μεγάλη, φλογερή αγάπη, πόθος άσβηστος, άφω- σίωση πελώρια ή προσκόλληση σά σε ψηλό κ' άψιδαστο ιδανικό;

Δε μπορούσε κ' ο ίδιος να όρίση. Μη έχοντας ποτέ άγαπήσει στα σωστά του δε μπορούσε να καταλάβη τί του συνέβαινε.

Καρμιά γυναίκα ως τα τώρα δέν είχε τραβήξει τη προσοχή του. Για καρμιά δέν είχε δείξει ένδιαφέρον, παρ' ό- λες τις παρατηρούσε ψυχρά και οδύαφορα σά όντα ξένα. Γι' αυτό τώρα βρίσκονταν σε πελώρια άμνησία μη μπο- ρώντας να εξηγήση τί τον τραβούσε τόσο όρμητικά προς αϊτήν.

Κάποιο παντοδύναμο άόρατο χέρι τον έπρωγγε προς το αϊθέριο εκείνο πλάσμα. Κάποιος μαγνήτης δυνατός λές κ' ήταν άπάνω της κ' άναγκάζονταν να τρέχη κοντά της. Και δέν άντιστέκονταν καθόλου, παρ' ό τυφλά και χω- ρίς τη παραμικρή άντίσταση υπάκουσε σά σε πεπρωμένο σά να τούταν γερατό άπ' τη μοίρα και γι' αυτό δέν έναντιόνον- ταν καθόλου.

Κοντά της!... πίο κοντά της!... Λευκή κάτω άπ' την ανταύγεια του ούρανού παρουσι- άζονταν σά Μιχαηλαγγέλικη ζογογραφία.

Άγνη και άύλη, λές κ' ήταν φκιασμένη άπό κανένα άτίμητο σπάνιο πετράδι.

Δυό μεγάλα σκούρα μάτια, μάτια όνειροπόλα και νο- σταλγικά έλαμπαν στο λεπτό και γλωμό πρόσωπό της. Πέ- λαγος γεμβασμού διακρίνονταν μέσα τους. Στις μυθρες κό- ρες το βλέμμα χάνονταν σά σε άτέραντη θάλασσα. Μακρυνά ματόκλαδα τα σκέπαζαν ήδονικά.

Το μικρό της στόμα θαρρούδες πως ένα φιλι πρωτό- φρανο κ' άνείτοτο το είχε φκιασει άφίνοντας κει τ' άχνά- ρια του.

Τα λεπτά και κρινένια χέρια της με πόση νοχέλεια δίνονταν στο χειροεπιμό. Μακρυνά ώραία χέρια καμωμένα για χάρια. Αυτά τα ίδια ήταν ένα γλυκό χάρδι. Έτσι ώραία σά νεράιδα, παράξενη σά ξωθιά, μυστηριώδικη σά άπερτερο όν, δυσκολονόγη σε κάθε της λέξη και πράξη, την είχε γνωρίσει τότε κ' έτσι πάλι παρουσιάζονταν τώρα στο σζο- τισμένο του μυαλό, την ώρα αϊτή της άγριας νύχτας.

Κοντά της!... Ω κοντά της!... Στην άπόλυτη έρημιά του έξοχικού δρόμου πόση εϋτυ-

και τὸ ἀδύνατον τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Αὐτοκράτωρ βλέπων τὸ ἀδύνατον ἠναγκάσθη νὰ γράψῃ εἰς τὸν Πάπαν νὰ στείλῃ ἀνθρώπους μᾶλλον πεφωτισμένους πρὸς συζήτησιν τῆς Ἐνώσεως κατὰ τὸ ἔτος 1452 καὶ τότε ἔστειλε τὸν Ἰαίδωρον, ὅστις ἀρχιεπίσκοπος ὦν τοῦ Κιέβου ἔλαβεν εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐξωμόσεώς του τὸν πῖλον τοῦ Καρθηναίου. Τότε βλέποντες τὸν κίνδυνον ὅλοι συνήνεσαν ἐκτὸς τοῦ Σχολαρίου, ὅστις ἐνδυνεῖς τὸ μοναχικὸν σχῆμα μετωνομάσθη Γεννάδιος καὶ ἐμόναζεν ἐν τῇ Μονῇ τῆς Παμμακαρίστου, ἀρνούμενος πάντοτε τὴν Ἐνωσιν, ἥδη δὲ ἐρωτηθεὶς καὶ πάλιν περὶ τῆς ἐν λόγω Ἐνώσεως ἐκλείσθη ἐν τῷ Κελλίῳ του καὶ ἔγραψε τὴν γνώμην του περὶ τῆς μὴ Ἐνώσεως, τότε πάντες ἀναθεμάτισαν τὴν Ἐνωσιν καὶ τοὺς αἰτίους. Ἐνῶ ταῦτα ἐγένοντο ὁ ἀτυχὴς Αὐτοκράτωρ προσεπάθει νὰ τελήσῃ τὴν ἐνωτικὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν κληρικῶν ὄχι μόνον δὲν παρεδέχοντο νὰ συλλειτουργήσωσι μετὰ τῶν Λατίνων, ἀλλ' ἀπεχωρίζοντο αὐτῶν ὡς ἀσεβῶν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Γεννάδιος ἔγκλειστος ἐδίδασκε καὶ προὔλεγε τὴν ἄλωσιν. Ὁ Μωάμεθ γενόμενος κύριος τῆς Κ)πόλεως, ἐσκέψθη διὰ τὸ μόνον ἐλατήριον συγκεντρώσεως τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἐρημωθείσῃ Κ)πόλει ἦτο τὸ Πατριαρχεῖον ὡς θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικὸν κέντρον, εἰσηγήσει εἰς τοῦτο τῶν παρακολουθούντων αὐτῷ χριστιανῶν γραμματέων, προσεκάλεσε τοὺς Ἑλληνας πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου, ἀντὶ τοῦ τελευταίου Πατριάρχου τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας Ἀθανασίου τοῦ Β'. πεσόντος κατὰ τὴν ἄλωσιν. Πάντες λοιπὸν ὁμοθυμῶς ἐπρότειναν τὸν Σχολάριον, ὅστις καὶ ἀνευ ἀντιλογίας ἐγένετο ἀσπαστὸς, ὁ δὲ μοναχὸς Γεννάδιος ἀπεποιήθη τὴν ἐξοχὸν ἐκείνην τιμὴν. Ἐἶτα ὁμοῦς τῇ παρακλήσει πάντων θεωρῶν τὴν ἠδύνατο ἀφέλιμον καὶ σωτήριον νὰ πράξῃ ὑπὲρ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος παρεδέχθη καὶ οὕτω ἐν τῷ ναφ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἐτελέσθη ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἄλωσιν χριστιανικὴ λειτουργία, καθ' ἣν ὁ Μητροπολίτης Ἡρακλείας μετ' ἄλλων Ἀρχιερέων καὶ ἐνώπιον παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος ἐχειροτόνησε τὸν Γεννάδιον Σχολάριον

Πατριάρχην Κ)πόλεως καὶ Νέας Ρώμης.

Μετὰ τὴν χειροτονίαν ὁ Πατριάρχης μετέβη μετὰ τῶν ἐξοχωτέρων κληρικῶν εἰς προσκύνησιν τοῦ Μωάμεθ, ὅστις Μωάμεθ εὐμενέστατα ἐδέχθη τὸν Πατριάρχην καὶ ἀφοῦ συνωμίλησε περὶ διαφόρων ἀντικειμένων τῷ ἐνεχείρισε κατὰ τὸ Βυζαντινὸν ἔθος δεκανίκιον χρυσοῦν μετὰ λίθων πολυτίμων καὶ μαργαριτῶν ἐπειπῶν :

«Πατριάρχα ἐπ' εὐτυχία κάτεχε τὴν φιλίαν ἡμῶν ἐν οἷς θέλεις, ἔχων πάντα τὰ σὰ πρόνομια, ὡς καὶ οἱ πρὸ σοῦ Πατριάρχαι εἶχον».

Μετὰ ταῦτα κατῆλθεν ἕως κάτω τῆς αὐλῆς συνοδεύων τὸν Πατριάρχην, τὸν ὁποῖον ἀνεβίβασεν ἐπὶ εὐπρεπισμένου ἵππου, προστάξας ἵνα πάντες οἱ μεγαστᾶνες τῆς αὐλῆς του ἐξέλθωσιν εἰς συνοδείαν τοῦ Πατριάρχου. Ὁ Γεννάδιος παρακολουθούμενος ὑπὸ λαμπρᾶς συνοδείας περιῆλθε τὴν πόλιν. Συνάμα δὲ ἐξέδωκε διάταγμα ἵνα μηδεὶς ἐνοχλήσῃ ἢ ἀντιτείνῃ τῷ Πατριάρχει καὶ πολλὰ ἄλλα πρόνομια.

Ὁ Μωάμεθ ἔδειξεν ἀκατανόητον εὐνοίαν πρὸς τὸν Γεννάδιον, ἔπειπε δὲ πρὸς αὐτὸν συνεχῶς δῶρα καὶ ἀμέσως ἐξεπλήρου πᾶσαν παράκλησίν του. Ὁ Σχολάριος πατριαρχεύσας πέντε ἔτη καὶ τινὰς μῆνας συνεκάλεσε Σύνοδον νὰ ὑποβάλῃ παραίτησιν. Πάντες ὁμοῦς κληρικοί καὶ λαϊκοὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ διαμείνῃ. Ὁ Γεννάδιος ὁμοῦς ἀπαντήσας ἐπεθύμει νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς τῆρβης τοῦ κόσμου καὶ ἀνατείνει τὸ πνευμά του πρὸς τὸν θεόν· ἔγραψεν ὕδεν τὴν παραίτησίν του πρὸς τὸν κώδικα τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἐγγὺς τῶν Σερρών Μοῆν τοῦ Προδρόμου, ἐν τῷ ὄρει Μενεικῶς, ὅπου μελετῶν, γράφων καὶ προσευχόμενος παρέδωκε τῷ Κυρίῳ τὸ πνευμά του κατὰ τὸ 1460

Ὁ αἰοίδημος οὗτος ἔσωσε τὴν ὀρθοδοξίαν. Τὸ παράδειγμα τούτου ὅστις δὲν ἐπιοίηθη οὔτε ἀπὸ ἰσχυροῦς οὔτε ἀπὸ βασιλεῖς καὶ Αὐτοκράτορας ἀπέναντι τῆς ὑποστηρίξεως τῆς Θρησκείας ἄς ἔχουσι πάντοτε ὑπ' ὄψει οἱ διευθύνοντες τὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐγγραφή ἐν Ἰθάκῃ Ὀκτωβρίου 1919.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΤ. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Α'.

Ἡ λεπτότης τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανόθεν διαπλάσε τὴν ψυχὴν τοῦ τέκνου τῆς Σπάρτης. Ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Εὐρώπαι ἀπέπνευσε τὴν αἵφην τοῦ Ἰμμητοῦ καὶ διεμορφώθη ἡ εὐγενὴς φυσιογνωμία τοῦ πολιτευτοῦ τῶν Μεγάλων καὶ τῆς Ἀττικοβοιωτίας.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἀναστασοπούλου εἶναι δημιουργικὴ. Ἐπιβάλλεται ἀμέσως ἡ προσωποποίησις. Ἀναγνωρίζεται ἡ ἐπιβαλλομένη φυσιογνωμία. Δὲν εἶναι ἀριθμὸς. Ὁ Ἀναστασοπούλος οὐδέποτε θ' ἀποτελέσῃ ἀριθμὸς. Εἶναι πασιόσοπος, δημοφιλὴς, ἀγαπητὸς, με φίλους φανατικούς, με ἀπείρους θαυμαστάς, με ἀναριθμήτους οπαδοὺς. Αἱ φιλικαὶ καὶ πολιτικαὶ κατακτήσεις του εἰσεδύσαν εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς παρ' ἡμῶν τάξεις. Ἀν βοεθῇ Ἀθηναῖος ἢ Βοιωτὸς ἢ Θηβαῖος ἢ Πειραιεὺς ὄνομα ἅπαν τῶν καὶ τὸν ἀντιχρῆσθαι μέσα στὸ πλῆθος θὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν ξεχωρίσῃ διὰ νὰ ἐρωτήσῃ — ποῖος εἶναι.

Ὁ Ἀναστασοπούλος ἀποτελεῖ φαινόμενον. Ἡ συνθετικὸς καὶ ἡ εὐρύτης τῆς διανοίας του παρουσιάζουν ἐξαιρετικὴν εἰκόνα εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς συγκρονοῦ πολιτικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Ὁ μελισταγὴς ὁμιλητὴς εἶναι ἄλλος ἢ ζωὴν ἡμῶν ἱστορία τῆς τελευταίας πενήκονταετίας. Ἡ ὀραϊότης τῆς ψυχῆς του ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν πολυμερῆ μορφωσίν του. Ἀπὸ τοὺς ἐγγυτάτους, ἀπὸ τοὺς προσφιλεστάτους, ἀπὸ τοὺς ἀπολαυόντας τῆς βαθείας ἐκτιμήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης τοῦ Χαριλάου Τρικούπη. Ὁ ἐνδεδειγμένως νὰ γνωρίσῃ τὴν ὑπέροχον ἐκείνην πολιτικὴν μορφὴν. Τὸ φῶς τοῦ Ἀναστασοπούλου ποῦ ἀπάλον καὶ γλυκὺ σκωραρίζεται ἀπὸ τὴν ζωὴν του τὴν πολιτικὴν, τὴν κοινωνικὴν, τὴν ἐπιστημονικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν φιλικὴν, τὴν καλλιτεχνικὴν, θὰ ἠδύνατο νὰ ριφθῇ ἀφθονοῦν διὰ νὰ καταυρίσῃ τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὸ μέγα ἔργον τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ.

Ἀν ἄλλος ἦσαν ρυθμισμένα τὰ παρ' ἡμῶν ἔργα ἐν τῇ Πολιτείᾳ ν' ἀναθήσῃ μνημειώδες ἔργον εἶναι τὸν Ἀναστασοπούλον. Νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὸν Τρικούπη.

Αἱ διηγήσεις του εἶναι ζωνταναί, ζωγραφικαί, ἐλκυστικαί. Εἶναι πίνακες ποῦ μιλοῦν δυνατῶς τὴν ψυχὴν. Λόγω τῶν ἐνδελεγῶν ἱστορικῶν μελετῶν του καὶ τῆς ἰσχυρᾶς μνήμης του εἶναι κάτοχος ἀλόκληρου τῆς ἱστορίας τοῦ Ἁγίου Πολιτικῶς, στρατιωτικῶς, τοπογραφικῶς γνωρίζει πλείστας ὅσας ἀγνωστὰς λεπτομερείας ἀφυσθεῖσας καὶ ἀπὸ τὴν προφορικὴν διήγησιν ἀνδρῶν συμμετασχόντων τοῦ ἀγῶνος ἢ ἀπὸ πρόσκαιρα ἐγγύτατα εὐρεθέντα πρὸς τὰ μεγάλα προσώπα καὶ πολεμικὰ γεγονότα τῆς Ἐπαναστάσεως. Εἶναι θαυμαστῆς τῶν μεγάλων Στρατηγῶν καὶ Ναυάρχων τοῦ 21 καὶ μετὰ ἐνθουσιασμοῦ εὐλαβείας καὶ ἱεράς συγκινήσεως ὁμιλεῖ διὰ τὴν στρατιωτικὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ Καραϊσκάκη καὶ διὰ τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν τοῦ Μιαούλη. Ἡ περιγραφή τῶν ἔργων των, τῶν κατορθωμάτων οὐλῆ, τῶν ἡρώων των, ἀποβαίνει γνησία ἀναπαράστασις των, τῶν ἡρώων των, ἀποβαίνει γνησία ἀναπαράστασις των, ἡ φερωρὸς ἀναζοῦν εἰς τὰ χεῖλη του. Οἱ διαλογισμοὶ των, ἡ φερωρὸς ἀναζοῦν εἰς τὰ χεῖλη του. Οἱ διαλογισμοὶ των, ἡ φερωρὸς ἀναζοῦν εἰς τὰ χεῖλη του. Οἱ διαλογισμοὶ των, ἡ φερωρὸς ἀναζοῦν εἰς τὰ χεῖλη του. Οἱ διαλογισμοὶ των, ἡ φερωρὸς ἀναζοῦν εἰς τὰ χεῖλη του.

Ὁ Μιαούλης ὑπήρξε ναυτικὴ μεγαλοφυΐα. Χωρὶς ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, χωρὶς ναυτικὴν ἐκπαίδευσιν κατέπλησε μετὰ τὴν στρατιωτικὴν τῶν κινήσεων του τοὺς ἕξι βόχους Ναυάρχους. Οἱ Δεριγνύ, Χαΐδεν καὶ Κόδριγκτον παρακολούθησαν τὰς πολεμικὰς κινήσεις του ὁποθαυμάζοντες,

κατὰ τὴν πρὸ τῶν Πατρῶν ναυμαχίαν, τὴν ψυχραμίαν του, τὴν παράταξιν του, τὴν τόλμην του, τὴν ὑπολογιστικότητά του, τοὺς δεξιοὺς χειρισμοὺς του, τὴν εὐστροφον ἐνεργειῶν του.

Διηγεῖται ὑπερόχους καὶ διδασκαλιότητας λεπτομερείας διὰ τὸ πολεμικὸν δαιμόνιον τοῦ ὑπέροχου Ναυάρχου τῆς ἀναγεννηθείσης πατρίδος.

Ἡ καλοσύνη του τοῦ ἀπαύγασμα δύο ὀραϊότητων τῆς σωματικῆς παραστάσεως καὶ τῆς ψυχικῆς του συνθέσεως ἀσθητικῶν πάντοτε ἀπὸ τὴν ποιῆσιν τοῦ ὀραίου, τοῦ καλοῦ, τοῦ ἡψηλοῦ, εἶναι ἀνιστόρητος. Θέλετε ν' ἀπολαύσετε ὅλους τοὺς τόνους καὶ ὅλους τοὺς χρωματισμοὺς τῆς ἀνθρωπίνης τρυφερότητος ἀκούσατε τὸν Ἀναστασοπούλον νὰ ὁμιλῇ διὰ τὴν οἰκογένειαν, διὰ τὴν φιλίαν.

Εἶναι ὁ εὐγενεστερὸς ἐκπρόσωπος τῶν Ἑλλήνων παραδόσεων τὰς ὁποίας μὲς ἐκληροδότησεν ἡ ἀρχοντιά καὶ ὁ ἀνθρωπισμός των Ἑλληνικῶν πατριαρχικῶν οἰκογενειῶν.

Εἶναι ὑπέροχος ὅταν θυμῶνται. Ἄλλὰ θυμῶνται; Εἶναι καὶ τοῦτο ἀρετὴ τοῦ ἠέτορος.

Ἀγορεύει ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ Θεοτόκῃ Ἰωάννης ὁμιλεῖ πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁ Θεοτόκης ἐν ἀληθεῖ θυμῷ καὶ ἀλοπόρφρος τοῦ εἶπε :

—Μὴ παύσασθε, Κύριε!
Καὶ ὁ Ἀναστασοπούλος ἐν ἠρεμίᾳ ἀπάντῃ.
—Δὲν παύσασθε. Παύσατε.

Ἡ εὐστροφία τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀναστασοπούλου εἶναι παρομοιωδῆς. Ἡ ἐτοιμολογία του εἶναι ἀληθὲς ἀστροπολόγημα. Εἰς τὸν μακρὸν δικηγορικὸν καὶ κοινοβουλευτικὸν βίον του ἀνεβλάστησαν μυριάδες πνευματικῶν ὀραϊότητων αἵτινες ἀπέμειναν ἱστορικαί. Ἀν ἐξηγοῦμεν νὰ συγκεντρώσωμεν ὅσας ἠκούσαμεν λεγομένας παρὰ τῶν θαυμαστῶν του, δὲν θὰ ἐπὶ ἔρηκει ὀλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτελεία του, δὲν θὰ ἐπὶ ἔρηκει ὀλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτελεία του, δὲν θὰ ἐπὶ ἔρηκει ὀλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτελεία του, δὲν θὰ ἐπὶ ἔρηκει ὀλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτελεία του.

—Ὡστε κ. Προέδρε, ἐπιλέγει ὁ κ. Ἀναστασοπούλος, ἂν καλῶς ἀντελήφθην ζητεῖτε νὰ βαρύνετε διὰ τῆς ἀποκοπῆς τοῦ χαρτονομίσματος τοὺς ἔχοντας τὰ μετρητὰ καὶ ἀφήνετε ἀφορολογητοὺς τοὺς ἔχοντας τὰ ἀμετρητὰ.

Ὁ κ. Γούναρης δυσφορεῖ ἀλλ' ἡ Ἐθνοσυνέλευσις πρὸ τοῦ θαυμαστοῦ χαρτολογήματος, τοῦ βαθιτάτου τὴν ἐννοίαν καὶ ὑπὲρ πάν ἄλλο χαματηρίζοντος τὸ πρῶγμα, ζωηρότατα συγκλονίζεται ἐξ ἰλαρότητος.

Τὰ εὐφυολογήματά του εἴπομεν ἤδη ὅτι εἶναι ἀπειρα. Τὰ φιλοσοφικὰ του τὰ ἐπικαιρῶς λεχθέντα εἶναι ἰσά...

ΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ

Μέσα στο 'Ισχάν Ντζαμί των Κιουπλιών. Μας οδηγεί ένας τσερκέζος ήμισαιών χόντζας. Μας δείχνει τα ψηφιδωτά τους, κάτι χοντροκομμένες μωσαικές πλάκες, το διαμέρισμα το καρατωτό των χανουμισαίων, το ιδιαίτερο διαμέρισμα του 'Ιμάμη.

Σε μία άκρη βρίσκουμε το Κισμέτ της Τουρκίας προσωποποιημένο. Μία κολόνα είναι κομμένη στα δύο και περιστρέφεται λίγο βαρειά περί σιδηρούς άξονα. Είναι το γύρισμα της τύχης.

— Αν μπορούσατε να γυρίσατε την κολόνα με το ένα χέρι σας θα γίνετε πλούσιος.

'Ιδού το δίλημμα που μας προβάλλει ο ήμισαιών χόντζας. 'Από ένα γύρισμα μιας κολόνας θα φανή κατά πόσον η τύχη είναι προσηνής.

Ενώ η παρέα άσχολεται προς άρσιν βερών επί της κολόνας, εγώ σκέπτομαι κάτι άλλο. Παρακολουθώ και ανταλλάσσω στη ψυχή μου την εξέλιξη της κομπογιατισμένης στο Τουρκικό κράτος. Κάποιος τεμπέλης εύρησε τα χαρτιά. Κ' έτρεξε ο μοιρολατρικός Τούρκος να τον στολίσει με χρυσάφια για να μάθι, το «Κισμέτ». Και τα χαρτιά μετετρέπησαν εις κουκιά, τα κουκιά εις κρανά, τα κρανά εις φλυτζάνια καφέ. Και σιγά σιγά το Κισμέτ μπήκε μέσ' τή τουρκική ιεροτελεστία. Για να μαζεύη τον κόσμο στη ψεύτικη ιεροτελεστία. Και επισημοποιήθη για ιερών άντικείμενον, ή πύθια του τουρκικού ιδεαλισμού.

Ο ήμισαιών χόντζας αποδέλεσε ως εις θεότητα και μας λέει μέσα στην κολόνα ένδεικτικά το τουρκικόν ιερών δαιμόνιον που διαβλέπει τάς τύχας των πιστών και άπίστων.

Το «Κισμέτ» της παρέας είναι πολύ καλόν. (Όλοι με μοναδική ευχέρειαν γύρισαν τον τροχό της τύχης με το ένα χέρι. Ο ήμισαιών χόντζας προδέπων και από μένα γερό φιλοδώρημα με προτρέπει να γυρίσω και γώ κολόνα.

—Τί να δω γέρο; Εγώ την ξέρω την τύχη μου. Σάν τσιγγάνος θα γυρίζω τη γή χωρίς πατρίδα, χωρίς παρά στην τσέπη μου ακολουθώντας κάποιο όνειρο στα πέρατα των στηλοβοτών τουρανού. Δέν το βρίσκω ποτέ γιατί όσο προχωρώ τόσο οι στυλόδααι απομακρύνονται. Γυρίζω τη γή και τα βλέπω με μία στωική απάθεια με τα μάτια της δικαιήσεως.

Το τουρκικόν δαιμόνιον μέσα άπ' την κολόνα, στο ήμισφωσ με ρίχνει σ' ένα ανάδαθρον που κοιμούνται σκοτισμένα κάτι θεώρατα τουρκικά είδία. Είναι το κοράνι τους.

Ο χόντζας, με την καγκελικήν δεισιδαιμονίαν του εκλαμβάνει το τυχαίον συμβάν ως όργην του θεού του και ενώ ψεύω ψιθυρίζει:

—Μπου άντάμ, ντζεϊνέμ άντάμ.

Προύσα

Η. Οϊστργλάτης

ΕΛΕΓΕΙΑ

Μικρό κοράσι μην άκούς τ'ά λόγια που σου
 (λένε
 και την άγάπη μη ζητάς, δέν είναι πουθενά.
 Φριχτός ό άντρας κι' άκαρδος στις άθλιές
 (του άνάγκες
 τη φροβιτουάρα χάρι σου θά βαρεθή γοργά.

Πάντα ψευτιές τ'ά λόγια του. Μονάχη θά σ'
 (άφήση
 με τ'ά μικρά παιδάκια σου στην άκρια του
 (τζακιού
 με μι'ās νά σέ πλακώνουνε τ'ά γιγατιά θά
 (νοιώσης
 τ'ά βράδρια που δέ θά φανή την ώρα του
 (φαγιού.

Μικρό κοράσι μη θαρρείς πώς θε νά βρηής άγάπη
 μόν έβγα στο περβόλι σου στη χαλαζοβροχή,
 την άσημένα για νά δής άράχνη, που στη
 (μαύρη
 καρδιά της πρσινοότερης ροδής ζή μοναχή.

FRANCIS JAMMES

UNGUENTUM

'Ηταν καλοκαιριού λιούρι
 και μέσ' στού Θεριστή το μεσημέρι
 και μέσ' σ'τής νέκρας τή γαλήνη,
 το έρωμό της ή Μοϊρά μου λιμέρι

"Αφησε, για ν' άρθή σ' έμένα.
 Κ' ήρθε στην κούνια μου να με μυρώση,
 κ' ήρθε το δρόμο να μου δείξη,
 κ' ήρθε κατ'άρα τέτοια να μου δώση.

«Σάν του καλοκαιριού το ήλιο,
 όπου την πλάση καίει πέρα ως πέρα,
 έτσι και σένα την καρδιά σου
 θε νά σου κάψη κ' ή ζωή μια μέρα!»

Σπύρος Μ. "Ανινος

A UNE GRANDE COCOTTE

Στο ζαφειράνιο δαίλι ρθινοπωρινός ως σουρουπώνη ή ήλιος και μενεξεδιά ή θεία γύρω μας χρωματίζεται ζωή είναι βαθεία ή γλύκα ή μυστική και ή ώρα ή γόνιμη ώρα χρυσή! σάν μόνος στού ξακουστού ξενοδοχείου μας το παραθύρ: σέ προσμένω κ' έξω κυτώ τη μυρωμένη νά περνά ζωή μενεξεδιά, άρώματα γεμάτη! Είναι βαθεία σάν άμαρτωλή ή ώρα προσδοκίας γεμάτη για ξεφαντώματα ή γλέντια βέβαιη νυχτερινά! ώ γλύκα, ώ άπθαντη σ' ημή, ψυχικό μεθύσι που στα τριάντα μου ήρθε να με βρήε και μι'α στιγμήν άπάντοχην να με ξαφνίσας ποίος τώλιτς; όταν στο μπροσμένο κλειστός κελλί: μου όνειρα γεμάτος και φαντασίας ρυθμό καθόμουν κι' έδάξο στα ρωμαντικά, παράξενα θαυμάσια σγέδια μου!

Και τώρα εδώ που στο παράθυρο γυρτάς σέ περιμένω και της ζωής της νικημένης στην ψυχή τ'ά μάγια το φίλτρο τ' άδοκίμαστο σ' αλλάζουν νεύρομαι πώς χάρι σ' έσε της ζωής ή κάθε σκέψη: ξένη πλέον μου'χει κ' ή φροντίδα γίνε! άφου για τίποτα πιά να σκεφτώ δέν έχω φτωχός και άεργος έως τώρα, ένας μπουε, άρριόστα— ποίος έτσι ανέλιπτα πλούσιος έχει γίνε! και τον υπέρτατον έχει βρή σκοπό; ... γιατί γλυκότερος, φραντζόμα, άλλος σκοπός δέν είναι: άπ' το άμέριμος να κάθεται, άεργος και να γλέντας και στίχους παράξενους να γράφης ή στις «πρωτες» το κάλοκαίρι: να πηγαίνης των θεάτρων και να κοροιδεύης το σύμπαν άρχίζοντας άπ' τη μυρία των συγγραφέων, που δέ μπορούν της προκοπής δύο σκηνές να γράψουν ή κόρτε να κινήσ δια μέσου ενός καλού μονόκλ και συγγρόνος τον ήρωα εκείνον του Δάντη να μιμήσας! που εις κάτι πολύ γνωστόν ειχε δώσε: περιωπήν πολύφωνης τρουμπέτας!!... Διάβολε! ποίος σ' έλ' αυτά μπορεί άντίρρησι να έχη ή ποίος δέν έχει χίλιες φορές πιστοποιήσει την αλήθεια της ιταλικής του «ντόλτσες φρά νιέντε» παρομιίας;... 'Το να κατορθώσης άκόμη ν' ανακαλύψης μια κυρία (το πώς θα την ανακαλύψης είναι δουλειά δική σου) που νά πρόκειται τον Μακίηνα δια βίου να σου κινήσ! 'Ιδού κάτι που ό 'Επίκουρος σίγουρα θά επικροτούσε και που ό καθένας άλλως τε μπορεί μονάχος να εκτιμήσας, όταν με μι'α θαυμάσια «Καντίλακ» στο Φάληρο πηγαμένός θά τρώη «παρά θ'ιν άλλος» με κέρι: γαργαντούα και με ταχύτητα (για να μη παρεξηγητά!!) Κεραινού!! — (ιδού με τή αλήθεια δύο παρομιώσεις που αξίζουν μια όλόκληρη ζωή, καθώς πιστεύω!) αλλά σταθήτε μι'α στιγμή, άκούω το μυρωμένο κ' όλωμπλούμιστο να στέκεται άμάς: τη πόρτα κάτω... που προσμένω— άκριθώς... με συγχωρείτε

Ο' αναγκαστώ να σ'ε άφήσω—για στίχους δέν είναι: τώρα έποχή, ώρα κανείς πολλήν να χαρμαίξη!... 'Όταν όργι'άξω κάτω ή ζωή και της έσπέρας ή σκιά ή πρώτη έχει κατέσει: κόσμος ζωγραφίζεται όργίων και γλέντιών μπροστά μου—δαιμόνια γνώριμα τή ψυχή γεμίζουν κι' ό ήλίθιος χάνεται: ρυθμός!... Σταματώντας μι'α υπόδειξι: έχω στους κριτικούς να κίμω, όσο: θά παραξενευτούν τυχόν από τ'ά νέα που στη ποίησι δαιμόνια εισάγω: το να εισάγω κανείς στη ποίησι στοιχειά που στη ζωή άλλως τε από πολλού δέν θεωρούνται: νέα είναι: κάτι αξίο προσοχής—γιατι ή ποιητική αλήθεια συνήθως δέν ύπάρχει, όπου ή κριτική άνόποτη κ' εύτραφής μέσ' άπ' το κακόσχημο το φράκιο της χειροκροταί και άάφρονες μοιράζει άφρονες, όταν σπνός με τεράστια! θά άφριε να δίδεται: φριδω!!... ΦΡΗΣ ΜΕΝΤΖΕΑΡΟΥΛΟΣ (20—6—22)

ΔΕΙΛΙΝΟ

'Ητανε ρθινοπωρινής απόγευμα ήμερας, βρισκόμουνα στην έξοχη και πέρα εκεί ό κγέρας σκορπούσε κάτω τ'ά νεκρά και τ'ά κίτρινασμένα φύλλα των δέντρων πουτανε χρία και γυμνωμένα. 'Ο ήλιος γέρν' από ψηλά, ξαναφωτά και σβύνει, το στερνό χύνει φέγγισμα, το στερνό φως του χύνει. Πάνο στα γόρτα περπατώ, τ'ά νεκρά τρίζουν φύλλα, και νοιώθω τώρα έσώβαθα μια κάποια άνατριχίλα. (1919) ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΦΑΜΠΕΛΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

Στα βουλεδάρτα, μ' άρέσει, της βραδυές, του φθινοπώρου της ώραιές, να τριγυρνώ μιλ' με συντροφιάς φκισμένες από νηούς και νέες.

Μια φύσι κίτρινη κυττούμε πειά, για μες άγνωρίστη, θαμμένη, με μέσα μας νοσταλγικά ζητούμε πάλι τή χαμένη.

Στην άρρωστη αυτή της έρημι'άς, που δίνει ή φύση ήσυχία πόσο γλυκειά της συντροφιάς πούνε των νέων ή εθυμία.

Γεώργος Στάμπολης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ: «Η Γόησσα τῶν Ἀθηνῶν» (ρομάν-
τσο). Ἀθήναι 1922.

Στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου του ὁ κ. Τυμφρηστὸς γρά-
φει ὅτι τὸ ἔργον του αὐτὸ εἶναι «ρεαλιστικὸ, ὕλιστικὸ καὶ
συγχρονισμένον μὲ τὰ σημερινὰ ἥθη». Δυστυχῶς ἡμεῖς τὸ
ἔργον του αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ χαρακτηρίσουμε οὔτε
ὡς ρεαλιστικὸ, οὔτε ὡς συγχρονισμένον. Ἀλλ' οὔτε καὶ ὕλι-
στικὸ· δὲν εἶναι ρεαλισμὸς αὐτὸς νὰ περιγράψῃ κανένας τὴν
ἐξέλιξιν μίας γυναίκας (τοῦ κόσμου κατ' ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ
κατὰ βάθος χυδαίας), πόσες φορὲς ἀπέχτησεν ἐρωμένους,
καὶ πῶς... Τὸ θέμα ἂν καὶ χιλιογραμμένον, ὅμως δὲν μπό-
ρεσε νὰ τὸ μεταχειρισθῇ καλὰ ὁ συγγραφεύς· κί' αὐτὸ, γι-
ατί κατὰ τὴ γνώμην μας, ἡ κυριώτερή του ἀπασχόλησι στά-
θηκε στὸ νὰ μᾶς περιγράψῃ σὲ ποιῆς συνθήκες, καὶ πῶς
αὐτὴ ἡ γυναῖκα τόσες φορὲς ἔπεσε.... Ρεαλιστικὰ καὶ ὕλι-
στικὰ μπορεῖ νὰ πῆ κανένας τὰ ἔργα τοῦ Ζολᾶ, ἀλλ' ὄχι
τέτοιου εἴδους ἔργα, τὰ ὁποῖα βρῖσκει κανένας μιά πολλή
προσποίηση καὶ μιά ἀνορεξιά καὶ ἀπέχθεια ὅταν τὰ διαβάσῃ.

Θ. ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΗ: «Ὁ Παίκτης», μυθιστόρημα.
Μετάφρασις Φιλήντα—Θεοφυλάκτου, Ἀθήναι 1921. Ἐκ-
δότης Ἐλευθερουδάκης.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: «Τὸ μαγικὸ ἄλογο», «Ὁ
ἐπαίτης τῶν ναυπηγείων» τοῦ C. BOYLE δοχ. 1.25 ἕκαστον.
ΜΕΝΙΔΗΣ

ΘΕΑΤΡΑ

Κατὰ τὴν τελευταία θεατρικὴ περίοδον ποὺ πέρασε ἐ-
πεκράτησε θριαμβευτικῶς πιά στὴ σκηνὴ (τὸ ἀναφέρουμε
τόση λύπη αὐτὸ) ἡ ἐπιθεώρηση καὶ ἡ ἐπίδειξι σωμάτων.
Γενικῶς περίπου ὅλα τὰ θέατρα φιλοτιμηθήκαν πιά ἀπ'
ὅλα νὰ δεῖξιν πιά πολὺ γδύμνια καὶ πιά αἰσχρὰ ἔργα. Μόνη
ἐξαίρεσις ἔκανε τὸ θέατρο Κοτοπούλη ποὺ ἔπαιξε ἀρκετὰ
σοβαρὰ ἔργα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γιὰ τὰ σημαντικώτερα ἐμιλή-
σαμε σὲ περασμένα φύλλα.

Οἱ κ. κ. Μυράτ καὶ Ἀργυρόπουλος καθὼς καὶ ἡ Δνίς
Κοτοπούλη ἀξίζουσιν θερμὰ συγχαρητήρια.

Τώρα τελευταία μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν
Πόλιν, ὅπου καταχειροκροτήθηκε, ὁ θίασος Βεᾶκη—Νέζεφ,
ποὺ ἔπαιζε μέχρι τώρα στὸ «Ἀθηναῖο» μόνο δράματα καὶ
κωμωδίες, καὶ ποὺ τίς παραστάσεις του παρηκολούθησε
πυκνὸ ἀκροατήριον. Παίχτηκαν μέσα σ' ἄλλα καὶ τὰ ἐπόμε-
να ἔργα: «Ἡ μητέρα», «Ἡ ζηλιάρα», «Τὸ ἄνθρωπινον», «Ὁ
κατὰ φαντασίαν ἀσθενής», «Μάκβεθ» κτλ. Ἀπὸ τὸ ἐπόμενο
φύλλον θὰ μιλήσουμε ἀναλυτικῶς γιὰ τὰ ἔργα ποὺ παίχτη-
καν ἢ θὰ παιχτοῦν.

Οἱ τελευταῖες παραστάσεις τοῦ θιάσου Κοτοπούλη ἦσαν
«Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα», «Γιατί ἔκλεψε», «Τὸ ποτάμι»
κτλ. Γιὰ τὰ ἄλλα θέατρα δυστυχῶς δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε
τιποτα.
Μ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εἰς τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον τοῦ κ. Ἐλευθερουδάκη πω-
λοῦνται μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς βιβλία.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΡΑΝΙΤΣΑ.—Τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ
λόγγου.

ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΤΟΚΗ.—Ἡ τιμὴ καὶ τὸ χρέμα (δι-
ήγημα). Οἱ Σκλάβοι στὰ δεσμὰ τους (μυθιστόρημα).

ΝΤΑΡΙΟ ΝΙΚΟΝΤΕΜΙ.—Ἡ δασκαλίτσα (δράμα).

ΤΣΕΝΖΟΡ.—Ἡ Μοναχίδη (μυθιστόρημα).

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ. Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος ἐτέ-
θη κατὰ λάθος, εἰς τὸ ποίημα τοῦ κ. Κασόλα τὸ ὄνομα
Γεωργίος, ἀντὶ Γεράσιμος, ὅπως ὀνομάζεται ὁ ποιητής.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ IV

Διακηρύττει ὅτι

ἐκτίθεται εἰς δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ
προφορικῶν προσφορῶν ἢ προμήθεια τῆ Στρατιω-
τικῆς ὑπηρεσίας 16.500 δρακμῶν ἑξ ἑκατῶν πεντακοσίων
περικνημίδων εὐζώνων ἐπὶ τῆ βύσει δειγμάτων κα-
τατεθησομένων ὑπὸ τῶν μειοδοτῶν.

Ὁ διαγωνισμὸς οὗτος ἐνεργηθήσεται τὴν 30ὴν
Ἰουλίον ἔ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11—12
ἐν τῷ IV Γραφείῳ Ἐπιμελητείας παρ' ᾧ εἰσὶ κα-
τατεθειμένοι οἱ σχετικοὶ ὄροι συμφωνιῶν πρὸς γνώ-
σιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 15 Ἰουλίῳ 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΤΗΝ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο “ΕΥΘΥΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ,,

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ

ΣΑΤΥΡΟ-ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙΝΟΙ

ΚΟΝΙΑΚ

ΒΟΤΡΤΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΟΙΝΟΙ

ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ
ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

Γραφεία αγοράς και πωλήσεως
μεταχειρισμένων και μη γραμματο-
σημών υπό του κ.

Ν. ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ

Οίκος εμπιστοσύνης και εξαρτι-
κής ευθυνειδούς.

ΜΕΓΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
AU PRINTEMPS
Δ. ΚΑΙ Φ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ
ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΙΔΩΝ
'Ασπρόβρουχα διά προίτας

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΔΔΗ & ΣΙΑ
ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Το άρχαιότερον έν Ελλάδα Χαρτοπωλείον. Έπισκε-
πτήρια συγγράμματος.

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΑΓΓΑΝΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΗΣ Κ^{ΑΣ} ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ ΠΑΣΗΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΗΤΟΙ:

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΩΝ, ΦΑΚΕΛ-
ΛΩΝ, ΕΠΙΣΤΟΛΟΚΕΦΑΛΙ-
ΔΩΝ, ΑΓΓΕΛΗΡΙΩΝ, ΝΕ-
ΚΡΟΣΗΜΩΝ, ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΠΑΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΥΜΦΕΡΟΤΕΡΑΣ ΣΥΝΘΗΚΑΣ

ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΕΙΔΟΠΟΙΗΤΕ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΣ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑΝ
5 ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 5

ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΤΙΝΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ